

SILVIA AVALLONE

Cor negre

Traducció de Pau Vidal

Empúries

Silvia Avallone

Cor negre

Traducció de Pau Vidal

Editorial Empúries

Barcelona

Primera edició: febrer del 2025

Títol original: *Cuore nero*

© 2024 Mondadori Libri S.p.A.

Publicat per acord amb Silvia Avallone a través dels seus agents designats, MalaTesta Literary Agency, i els seus coagents, The Ella Sher Literary Agency.

© de la traducció: Pau Vidal Gavilán, 2025

Aquest llibre ha estat traduït gràcies a una subvenció del Ministeri d'Assumptes Exteriors i de la Cooperació Internacional italiana.

Questo libro è stato tradotto grazie a un contributo del Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale italiano.

© Editorial Planeta, s. a. / Temas de Hoy

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.

Editorial Empúries

Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona

info@grup62.com

www.editorialemipuries.cat

Fotocomposició: Grup62

DIPÒSIT LEGAL: B. 139-2025

ISBN: 978-84-19729-70-5

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

I

El dilluns de novembre que l'Emilia i el seu pare van enfilel el corriol anomenat Stra' dal Forche i remuntaren el bosc de castanyers que separa Sassaia de la resta del món era el dia dels Difunts.

En Riccardo continuava creient que un lloc com aquell (un veïnat minúscul i isolat) no era el més adequat per començar una nova vida; o si més no per a la seva filla, després del que havia passat, i a sobre tota sola. Però l'Emilia caminava a bon pas, decidida.

D'altra banda, el cel era d'un blau que enlluernava, aquell matí. L'aire, que la pluja de la nit havia netejat a fons, permetia albirar fins els detalls més llunyans, i la llum es deixava caure amb força sobre les coses, com si en aquella cresta intacta de terra no s'hi hagués pogut morir mai ningú, ni acabar-se cap història.

En realitat tot feia temps que s'havia acabat. Aixoplucs per al bestiar enrunats, una capella votiva amb una marededeu negra malmesa per la intempèrie: pare i filla feien veure que no se n'adonaven. Suaven, no deien res. Havien esperat tant de temps aquell dia que ara els feia por esberlar-lo amb la paraula. El camí de cabres estava cobert per una bona capa de fulles molles; per això els seus passos també eren muts. Els únics que feien soroll eren els cors. Tots dos els sentien ressonar de cansa-

ment, emoció i temor, amplificats pel silenci que era a tot arreu, a l'aguait, entre les branques i les arrels: viu.

De tant en tant deixaven les maletes a terra per recuperar l'alè. Els pulmons ja s'havien desavesat a la muntanya: eren gent de la plana que només hi havien pujat de vacances, molt de temps enrere. Notaven fiblades a les cames i a l'esquena, però a Sassaia no s'hi podia arribar per cap altre camí: cap pista asfaltada o sense asfaltar, res de llunyanament transitable amb vehicles. Els havia tocat deixar el cotxe a Alma, l'última besllem de civilització, i continuar a peu, com als anys cinquanta. I com que seixanta anys després, ningú, llevat de rares excepcions, estava disposat a travessar un bosc a peu per anar a comprar llet o un paquet de tabac, el resultat va ser que només van topar amb un parell de garses i un esquiol, però d'éssers humans cap ni un.

Les seves preocupacions, ara com ara, se centraven en la casa: en quin estat la trobarien. En Riccardo hi havia enviat, setmanes enrere, un parent llunyà, una persona discreta, a fer un reconeixement previ, i l'home hi havia trobat les típiques murgues esperables. La caldera era vella i les canonades també, i no sabia si resistirien les glaçades. Més d'una finestra no ajustava bé i els corrents d'aire boicotejarien la feina de l'estufa. I, per acabar-ho d'adobar, les rates havien rosegat la instal·lació elèctrica en uns quants trams.

L'Emilia, com ja es veia venir, no va voler ajornar el trasllat. Va retopar que ja s'espavilaria, que se n'ocuparia ella. El parent discret, l'Aldo, havia fet el que havia pogut abans que arribessin: una neteja general, canviar quatre cables, una mica de màstic per als forats de la paret. Però havia deixat ben clar que la feina grossa calia que la fes un electricista, un de professional, disposat a pujar fins allà dalt. I ara la perspectiva d'haver d'encendre espelmes amb aquella foscor, la foscor absoluta pròpia d'un llogarret sense fanals, els neguitejava tots dos.

A mig camí es van asseure a reposar en un parell de pedres

tan grosses que semblaven col·locades expressament. El migdia feria de llum fins les branques més baixes, inflamava les últimes fulles que encara no se n'havien després i impactava contra les castanyes de terra, que refulgien com perles.

—Si t'afanyes una mica i n'arreplegues deu quilos —li va dir el seu pare, assenyalant-les—, podràs sobreviure unes quantes setmanes —i afegí, irònic—: Fins i tot si aquest hivern el corriol queda impracticable per la neu, que segurament és el que passarà.

L'Emilia va estirar una cama i amb la punta de la bota va prémer una d'aquelles clovelles eriçades de puntes, molt humida, sense respondre a la provocació.

—La tia Iole —continuà en Riccardo sacsejant el cap— no va voler entendre mai que el pa era millor que les castanyes. Una autèntica dona de muntanya. Te'n recordes?

Sí, però s'estimava més que no. El punt feble de l'Emilia, a l'hora d'entomar un tema important, eren els morts. I resultava que la tia Iole s'havia mort. No gaires mesos després de *tot ple-gat*. «Del disgust», van dir.

Es va preguntar com podria viure en una casa que havia estat d'una persona en qui no volia pensar, amb tots els seus mobles, la roba i els objectes. I pujar i baixar dos cops al dia aquella tresquera, que en el seu record era el corriol alegre on ella saltironava de petita, però que ara s'havia transformat en una pujada tan costeruda que et rebentava els pulmons. Amunt i avall, hivern i estiu. Per anar a comprar, per buscar feina i, en cas que en trobés, per anar-hi. Es va adonar que acomplir els desitjos també vol dir traïr-los.

—Ja t'hi acostumaràs —la va tranquil·litzar el seu pare llegint-li el pensament—; se't faran unes cames així de grosses —i esclafí a riure—. I si no, si al final t'adones que és una bestiesa, com t'hem dit mil vegades, ja pujaré a buscar-te. Demà mateix, si cal.

—No caldrà.

—Goita que canviar d'idea no és sinònim de ser feble, eh?

—Això ho dius tu —retopà l'Emilia, seca—. I a més jo ja en sé, de desembussar canonades i d'enguixar parets. Puc fer de fustera i tot: qui et diu que no em faré un trineu per a l'hivern?

I ho va rematar amb el seu típic somriure desafiant, après en el mateix lloc on li havien ensenyat a ribotar, a serrar, a dir mentides a la perfecció i a representar un paisatge perfecte tot just amb una pinzellada de color.

—De debò —proseguí en Riccardo, més nerviós—, això de la neu em fa patir. I el dia que et quedis aïllada, amb el mòbil que ara agafa i ara no? L'Aldo diu que sí que hi ha cobertura, encara que només en un racó de la cuina, però m'estimo més comprovar-ho... Perquè si no agafa, què? Avisaràs un helicòpter de salvament fent senyals de fum?

—Pare —sospirà—, he viscut sense mòbil fins fa quatre dies.

Els castanyers anaven carregats de fruits que no colliria ningú. Per damunt dels arbres s'entreveïen les roques nues, esteses de boscos fins a l'horitzó i, escampats aquí i allà, embolcallats en una ombra fosca o sota el bat d'una llum freda, nou o deu grapats de cases el més petit dels quals era precisament Sassaia, amb aquell nom que evocava directament un grapat de pedres.

Pare i filla es van quedar en silenci contemplant-los. Després en Riccardo es va girar cap a ella amb una intensitat que tal vegada era una esperança. I ella va reveure en el seu rostre, marcat per les afliccions però que encara feia goig, jove malgrat els cinquanta-nou anys, un record perdut: l'expressió de confiança que li havia entrevist el primer dia d'escola, quan la va dur de la mà fins a la porta del col·legi de primària. No hi havia cap més pare, i per a ella també era una novetat absoluta, perquè el papa treballava molt, sovint era fora, de viatge, fins i tot el cap de setmana. Però, això no ho va entendre fins més endavant, ell no li havia fallat mai.

Qualsevol cosa, Emi. Qualsevol cosa que necessitis... Sempre seràs la meua filla.

—Va, doncs —ho va enllestir en Riccardo mentre s'eixugava els ulls—, aviam si podem arribar en aquella barraca abans que es faci de nit.

Va agafar les maletes i li va deixar a ella les bosses del supermercat, que no pesaven tant. Va passar al davant en aquella hostil Stra' dal Forche que ni tan sols havia estat fàcil de trobar.

No posaven els peus allà dalt des de feia gairebé dues dècades.

Només d'arribar a Alma el Volvo amb matrícula de Ravena ja havia cridat l'atenció immediatament. Encara no havien acabat d'aparcar a l'esplanada amb el cartell de la P a l'entrada del poble que l'Emilia ja va detectar de cua d'ull un vague enrenou. Unes quantes finestres es van tancar de cop, alguna altra es va badar molt lleugerament. Potser només eren «paranoies» seves, tal com deia sovint el seu pare. Però quan van baixar del cotxe, de la botiga de queviures en va sortir una dona corpulenta, amb davantal, a mirar-los sense manies. I sense saludar.

Després, quan van demanar com s'arribava a Sassaia (no hi havia cap rètol ni cap indicació d'on s'agafava el camí, i ells ja no se'n recordaven), els dos únics vilatans amb qui es van creuar els van repassar amb una mirada tan desconfiada que l'Emilia ja se'n començava a penedir. Un senyor fins i tot va continuar caminant sense respondre, fitant-los com si els hagués reconegut. L'altre amb prou feines va murmurar mitja frase, amb unes consonants tan dures i unes vocals tan tancades que el missatge s'entenia perfectament: de gent de fora no n'hi volien pas, allà.

M'estranya que no s'ho esperessin: de turisme no n'hi ha hagut mai, en aquesta vall. Si hi puges, senyal que pots al·legar lligams de sang demostrables; si no, és que ets un intrús, un tafaner, i llavors no ets benvingut.

Les maletes i les bosses del súper ben plenes deien clarament que venien amb intenció de quedar-se. Però la seva relació amb aquest país era esvaïda, silenciada, i valia més no remenar-la, no fos cas que algú es posés a lligar caps, a recordar i, per tant, a parlar més del compte i a malpensar com fan sempre, a la menor ocasió, els éssers humans.

La vestimenta no els ajudava. L'Emilia anava com una adolescent, amb texans esparracats, botes Martins de color lila i polar verd fluorescent, encara que d'adolescent no en tenia res. Per la seva banda, el seu pare semblava sortit d'una novel·la de Simenon, amb aquell abric gris tan elegant, els pantalons ben planxats i l'armilla de caixmir. Ni l'un ni l'altra tenien res a veure amb els vells sorruts de barba mig deixada, barret de feltre arran d'ulls, com és costum per aquí dalt, i parla amb un deix de ressentiment.

L'Emilia havia fet una ullada a la plaça del poble, l'única, per reconèixer-la a poc a poc. Ella hi havia estat de nena, a l'estiu, acompanyant la tieta a fer encàrrecs i en ocasió d'alguna data assenyalada que, ara se'n recordava, havien celebrat en aquell restaurant, Els Bedolls, del qual ara només quedava el rètol. La botiga de queviures, en canvi, sí que era oberta i continuava venent de tot: des de pa fins a detergents o material de ferreteria. El Samurai, el bar que feia les funcions de quiosc i d'estanc alhora, també aguantava. Més enllà, l'oficina de Correus, segons avisava el full enganxat a la porta, obria el dilluns, el dimecres i el divendres de 8 a 12. Tancaven el cercle l'església, la casa de la vila i l'escola.

I res més.

Què collons hi foto, jo, aquí?

Encarada a la realitat, l'Emilia s'ho havia preguntat.

Ni nostro senyor ni tornar a col·legi li feien gens de falta, i els diaris encara menys. L'únic que necessitava era tabac. Va treure un winston. Va xuclar amb força perquè començava a tenir por. A la seva vida imperava una regla fèrria: les promeses

s'han de complir. Si no, ets un traïdor. El seu pare no ho sabia, ell no havia freqüentat aquells mals ambients. Però ella sí que ho havia après, i en carn pròpia.

Mentre en Riccardo continuava demanant indicacions a la gent, ella es va acostar al Samurai per entrellucar a dins. L'edat mitjana de la clientela, dedicada majoritàriament a jugar a cartes, devia rondar entre els seixanta-cinc i els noranta. Llavors li va tornar al cap el crit de la Marta:

Pensa en els nois, Emily. Nois a cabassos!

Ens rescabalarem, després, i no ens casarem mai.

Ens els tirarem i prou, un darrere l'altre!

Se li va escapar un somriure: Hauries de veure quins nois, aquí, Marta.

Al final va passar un pastor, que devia ser en Rivetti, amb un ramat de bous i un parell de gossos. Va ser ell qui va indicar a en Riccardo on paraven els famosos graons de pedra excavats a terra, just entre el bar i els queviures, tan ben amagats pels esbarzers i les hortènsies seques, que si no saps que allà sota hi ha una escala no la veuràs mai.

Les ortigues que treien el cap entre graó i graó eren les més esponeroses que l'Emilia havia vist mai. Semblava que volien barrar el pas als insensats com ella que s'havien pensat que es podien instal·lar en un indret com aquell. Un lloc que la rebutjava. Que no acceptava ningú que fos jove i viu. On el vuitanta per cent de les cases estaven deshabitades, oblidades i buides. Però justament era això, no? El motiu.

A l'últim tram de pujada l'Emilia va decidir no refiar-se del que havia vist a baix a Alma ni de l'esforç que feien les seves cames, sinó del seu inconscient. Que era el pitjor que tenia, ben cert. Però una cosa encertada sí que l'havia dita, la Venturi:

—Els desitjos no els podem controlar, l'únic que podem fer és mirar de ser prou valents per acceptar-los.

I ella els havia acceptat, sessió rere sessió, sedant rere sedant. Havia mantingut ben ferma la voluntat d'instal·lar-se a Sassaia fins i tot quan la Venturi havia tornat a ser la imbècil de sempre:

—Quan es té un passat com el teu, Emilia, val més triar una ciutat gran, una metròpoli, per passar inadvertit. I no un poble on de seguida et penjaran la llufa.

—Ja no se'n recorda ningú —va replicar—; si són tots morts.

—Precisament. Que vols viure amb els morts, tu? Perquè això seria molt revelador, eh?

Que et bombin, li va augurar per dins. Es va aixecar i va sortir. Perquè aquella pregunta realment tenia mala llet i, tal com deia la Marta, la Venturi era «una frígida de primera categoria amb un pal ficat al cul». Però llavors com és que encara hi pensava?

Esubfegava. El seu pare tampoc podia dir ni fava, ja. Semblava que aquella tresquera no s'hagués d'acabar mai, que era impossible que al final hi hagués cap casa, que encara hi pogués viure algú. I de sobte, enmig del bosc, un cartell blanc amb unes lletres majúscules negres que deia:

SASSAIA (TERME MUNICIPAL D'ALMA)

I l'amuntegament de cases tronades del seu somni recurrent es va materialitzar de cop. Construccions de pedra amb teulades de pissarra que s'aguantaven dretes repenjan-se l'una en l'altra. Incendiades pel sol. Tan resplendents que més que novembre semblava que fos juny. Sota aquella llum fins i tot les muntanyes semblaven noves. Potser ella mateixa podria arribar a ser nova. I la Venturi ja només era un record passat, com tota la resta.

Perquè aquí, finalment, era *el després*.